Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0314

Financovanie akčného plánu v prospech Tanzánie na rok 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu z 27. novembra 2025 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie o financovaní ročného akčného plánu v prospech Tanzánijskej zjednotenej republiky na rok 2025 (D110180/02 – 2025/2979(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie o financovaní ročného akčného plánu v prospech Tanzánijskej zjednotenej republiky na rok 2025 (D110180/02),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009[1] (nariadenie o nástroji NDICI – Globálna Európa), a najmä jeho článok 25,

– so zreteľom na stanovisko predložené 22. októbra 2025 výborom, ktorý je uvedený v článku 45 nariadenia (EÚ) 2021/947,

– so zreteľom na článok 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie[2],

– so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 8. mája 2025 o zatknutí a riziku popravy Tundua Lissua, predsedu hlavnej

---

1 Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

2 Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.

tanzánskej opozičnej strany Chadema,

– so zreteľom na článok 115 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre rozvoj podľa článku 59 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre zahraničné veci a Výboru pre rozvoj,

A. keďže 22. októbra 2025 bol návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie o financovaní ročného akčného plánu predložený výboru pre nástroj NDICI;

B. keďže návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie o financovaní ročného akčného plánu svedčí o nesprávnom prístupe Komisie, ktorý v plnej miere neodráža nedostatky v oblasti demokracie a ľudských práv v Tanzánii za posledné roky, najmä od zmanipulovaných volieb v októbri 2025, po ktorých vláda potlačila demonštrácie, čo viedlo k smrti viac ako 400 ľudí a obvineniu stoviek ľudí z vlastizrady;

C. keďže volebná pozorovateľská misia Africkej únie dôrazne kritizovala priebeh tanzánijských prezidentských volieb, v ktorých bol zvolený úradujúci prezident so zdanlivým ziskom 98 % hlasov; keďže tanzánijská vláda na rozdiel od volieb v roku 2015 neprizvala európsku volebnú pozorovateľskú misiu;

D. keďže vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčka Komisie Kaja Kallas v mene Európskej únie vyjadrila vážne znepokojenie nad povolebným násilím v Tanzánii a poznamenala, že „nerovnaké podmienky pred voľbami boli poznačené správami o únosoch a zmiznutiach, ako aj o násilí, ktoré obmedzujú občiansky a demokratický priestor“;

E. keďže Tundu Lissu, vodca tanzánijskej hlavnej opozičnej strany Chadema, bol 9. apríla 2025 zatknutý a neskôr obvinený z vlastizrady a ďalších troch trestných činov zverejňovania nepravdivých informácií podľa zákonov o počítačovej kriminalite; keďže za vlastizradu sa v Tanzánii môže udeliť trest smrti; keďže EÚ sa za každých okolností jednoznačne stavia proti trestu smrti; keďže krátko po Lissuovom zatknutí bola strana Chadema vylúčená z prezidentských a parlamentných volieb, ktoré sa konali v októbri 2025, na základe toho, že odmietla podpísať volebný kódex správania, pričom kandidát druhej najväčšej opozičnej strany Aliancia za zmenu a transparentnosť (ACT-Wazalendo) Luhaga Mpina bol z volieb takisto vylúčený;

F. keďže tanzánijská vláda nesplnila žiadnu z požiadaviek, ktoré Európsky parlament predložil vo svojom uznesení z 8. mája 2025, okrem iného výzvu na okamžité a bezpodmienečné prepustenie pána Lissua, vykonanie reformy súdnictva, zlepšenie situácie v oblasti

ľudských práv a predloženie volebnej reformy;

G. keďže zhoršenie záväzku Tanzánie presadzovať spoločné hodnoty, zásady a záujmy, najmä pokiaľ ide o ľudské práva, základné slobody, demokraciu, právny štát, dobrú správu vecí verejných a otvorený občiansky priestor, ako aj jej stupňujúce sa zásahy, svojvoľné zatýkanie, násilie, útoky a obťažovanie namierené proti členom opozície, obhajcom ľudských práv, pôvodnému obyvateľstvu, aktivistom za práva LGBTIQ+ osôb, novinárom a organizáciám občianskej spoločnosti, je v rozpore so zásadami programovania geografických programov podľa nariadenia o nástroji NDICI – Globálna Európa; keďže povolebná kríza v Tanzánii predstavuje bezprostrednú hrozbu pre demokraciu, právny štát, ľudské práva alebo základné slobody v krajine; keďže všetky rozhodnutia o plánovaní a programovaní, ktoré nezohľadňujú tieto aspekty, vedú k neplatnosti vykonávacích aktov, o ktorých sa rozhodlo za takýchto okolností;

H. keďže EÚ prostredníctvom investícií do 4G siete a optickej infraštruktúry, elektronickej verejnej správy, digitálnych zručností a rozvoja súkromného sektora výrazne podporuje digitálnu transformáciu Tanzánie zameranú na rozšírenie prístupu k informáciám a podporu otvoreného digitálneho hospodárstva; keďže však tanzánijské orgány konali v rozpore s týmito cieľmi tým, že pred voľbami a potom opäť počas povolebných nepokojov odstavovali internet, čo je opatrenie, ktoré podkopalo demokratickú účasť a prinieslo riziko zneužitia digitálnej infraštruktúry podporovanej zo zdrojov EÚ;

1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí stanovených v nariadení (EÚ) 2021/947;

2. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je v súlade s cieľom nariadenia (EÚ) 2021/947;

3. víta skutočnosť, že Komisia pozastavila proces prijímania návrhu vykonávacieho rozhodnutia po tom, ako ju Európsky parlament informoval o svojich obavách;

4. vyzýva Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho rozhodnutia a aby predložila výboru nový návrh, ktorý bude rešpektovať vyjadrené obavy a zároveň zabezpečí, že žiadne nové zmeny nebudú mať nepriaznivý vplyv na financovanie zamerané na podporu mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti;

5. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.